

HYVINVOINTIKERTOMUKSEN VUOSIRAPORTTI 2021–2022

Kuva: Seppo Aho

SISÄLLYS

JOHDANTO.....	3
KESKEISIMMÄT MUUTOKSET KUNTALAISTEN HYVINVOINNIN TILASSA VUOSINA 2021-2022 .	5
<i>Talous ja elinvoima</i>	<i>5</i>
<i>Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet.....</i>	<i>7</i>
<i>Nuoret ja nuoret aikuiset</i>	<i>10</i>
<i>Työikäiset</i>	<i>12</i>
<i>Ikäihmiset.....</i>	<i>13</i>
HYVINVOINTISUUNNITELMA – ARVIO NYKYTILASTA JA JATKOTOIMENPITEET	15
YHTEENVETO	46
VALTUUSTOKÄSITTELY	47
LÄHTEET.....	48
LIITTEET	49

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

JOHDANTO

Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Kuntalain (410/2015, 37 §) mukaan kuntastrategiassa on huomioitava yhtenä osana kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen. Myös terveydenhuoltolaki (1326/2010, 12 §) määrittelee, että kunnan strategisessa suunnittelussa on asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet. Lisäksi laki edellyttää, että kunnassa seurataan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin. Kunnassa onkin laadittava valtuustolle kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus, minkä lisäksi kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain.

Haapaveden kaupungin laaja hyvinvointikertomus hyväksyttiin loppuvuodesta 2022. Laaja hyvinvointikertomus sisältää katsauksen kuntalaisten hyvinvoinnista väestöryhmittäin sekä kuvauksen kunnassa tehdystä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä. Lisäksi hyvinvointikertomus sisältää suunnitelman hyvinvoinnin edistämisestä.

Tässä hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa kuvataan lyhyesti keskeisimpiä muutoksia eri väestöryhmien hyvinvoinnin tilassa vuosilta 2021–2022. Indikaattoritiedot päivittyvät hitaasti, minkä vuoksi kaikkea vuosittaista kehitystä ei saada kuvattua tässä raportissa. Vuosiraportissa arvioidaan lisäksi hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Arviointia tehdään laajan hyvinvointikertomuksen 2021–2025 painopistealueiden mukaisesti. Neljä valittua painopistealuetta ovat:

1. Kaupungin elinvoimaisuus
2. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi
3. Kokonaisvaltainen hyvinvointi eri ikäryhmissä
4. Osallisuus ja yhteisöllisyys

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

Vuosiraportin rinnalle otetaan käyttöön HYTE-kuntakortti, joka kuvailee lyhyesti ja tiivistetysti kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tilannetta. HYTE-kuntakortissa on valittujen indikaattoritietojen kuntakohtaiset tulokset verrattuna Pohjois-Pohjanmaan tuloksiin. Kortissa on lisäksi kuntakohtaisia tekstikuvauksia. Jatkossa HYTE-kuntakortti päivitetään vuosittain vuosiraportin yhteydessä.

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

KESKEISIMMÄT MUUTOKSET KUNTALAISTEN HYVINVOINNIN TILASSA VUOSINA 2021-2022

Vuosia 2021–2022 värittivät erilaiset kriisit, jotka ovat monella tapaa vaikuttaneet ihmisten hyvinvointiin ja turvallisuuden tunteeseen. Vuonna 2021 jatkui WHO:n julistama COVID-19 aiheuttama koronaviruspandemia. Helmikuussa 2022 alkanut Ukrainan sota on aiheuttanut maailman turvallisuustilanteen järkkymisen lisäksi talous- ja energiakriisin. Myös ilmastonmuutosasiat huolestuttavat monia ihmisiä. Epävakaassa maailmantilanteessa on entistä tärkeämpää kiinnittää huomiota kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Talous ja elinvoima

Kuva Seppo Aho

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

31.12.2022 Haapaveden väestöluku oli 6605. Lähtömuuttajien määrä on saatu laskusuuntaiseksi, ja sitä vastoin paikkakunnalle muuttavien määrä on noussut. Tästä huolimatta väestökehitys on ollut laskusuuntainen johtuen syntyvyyden laskusta ja korkeasta kuolleisuudesta.

Haapaveden väestö ikääntyy, ja esimerkiksi lapsiperheiden määrä on laskenut. Huoltosuhde (kuva 1) on pysynyt ennallaan viime vuosina, ja on Pohjois-Pohjanmaan verrattuna korkeampi. Huoltosuhde ilmoittaa, kuinka monta alle 15-vuotiasta tai yli 65-vuotiasta on sataa 15–64-vuotiasta (eli työikäistä) kohti. Eli mitä korkeampi huoltosuhde, sitä enemmän kunnassa on lapsia ja/tai eläkeläisiä. Koska lapsien määrä on vähentynyt, on eläkeläisten määrä siis kasvanut.

Huoltosuhde, demografinen

KUVA 1. Huoltosuhde.

Kaupungin tilikauden tulos oli vuoden 2022 osalta -653 582 euroa alijäämäinen. Haapaveden suhteellinen velkaantuneisuus on noussut ja on verrattain korkea moniin verrokkikuntiin ja maakuntaan verrattuna. Tiukka taloustilanne vaikuttaa kaupungin toiminnan kehittämiseen, mutta tarvittavat palvelut on pystytty turvaamaan tästä huolimatta. Kaiken kaikkiaan kaupungin elinvoimaisuus on pysynyt suhteellisen hyvänä. Elinkeinoelämä on virkeää ja yritystoiminta aktiivista. Haapavetisten koulutustaso jatkaa nousuaan, ja työllisyystilanne on hyvä. Pitkäaikaistyöttömien määrä on saatu laskemaan ja rakennetyöttömyys (vaikeasti työllistyvien määrä) on alhainen.

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Kuva: Seppo Aho

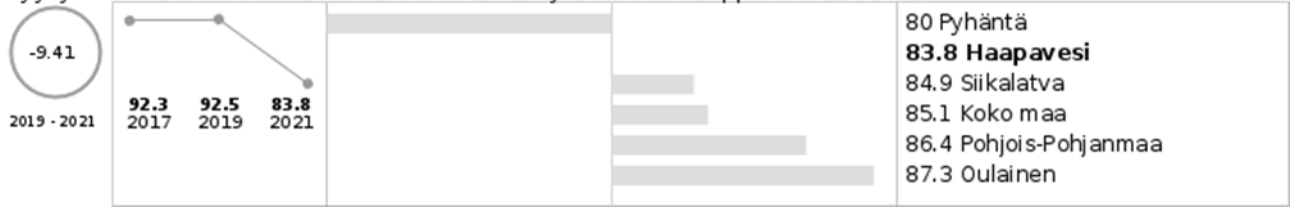
Kouluterveyskysely tehtiin viimeksi vuonna 2021. Tulosten mukaan 4.- ja 5.-luokkalaisten tilanne on heikentynyt. Tyytyväisyys elämään on vähentynyt (kuva 2 seuraavalla sivulla), ja koettu terveydentila huonontunut (kuva 3 seuraavalla sivulla). Lisäksi mielialaan liittyvät ongelmat ovat lisääntyneet (kuva 4 seuraavalla sivulla). Elintavoissa on nähtävissä huolestuttavia piirteitä esimerkiksi liikunnan vähentymisessä, hampaiden harjauksessa ja aamupalan syömisessä.

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

KUVA 2. Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista.

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

KUVA 3. Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista.

Mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

KUVA 4. Mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista.

Koulunkäynnistä pitää 4. ja 5. luokan oppilaista noin 74 %. Koulukiusaaminen on kuitenkin kouluterveyskyselyn mukaan lisääntynyt, ja 13,5 % oppilaista kertoo kokevansa kiusaamista vähintään viikoittain. Oppilaat kokevat yhä enemmän, ettei opettajia kiinnosta, mitä heille kuuluu. Kuitenkin yli puolet oppilaista koki, että heillä oli mahdollisuus puhua koulussa aikuiselle mieltä painavista asioista.

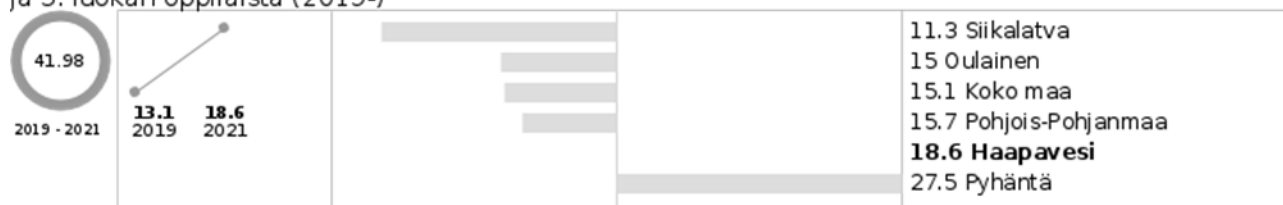

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

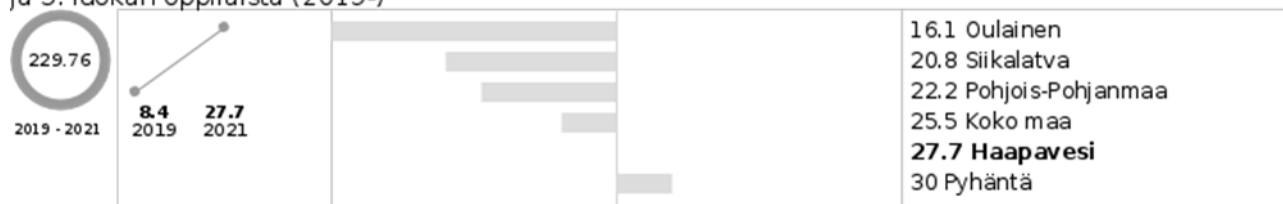
Kouluterveyskyselyn perusteella vanhemmuuden tukeminen on yhä tärkeämpää. Keskusteluvaikeuksia kokeneiden lasten määrä on kasvanut, ja avoin vuorovaikutus lasten ja vanhempien välillä heikentynyt. Erityisen huolestuttavaa on lasten kokema vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten aiheuttama lisääntynyt fyysinen ja henkinen väkivalta (kuvat 5 ja 6). Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaiden määrä on noussut noin 29 %. Lastenpsykiatrian avohoitokäynnit ovat pysyneet ennallaan, mutta psykiatrian laitoshoidon hoitopäivien määrä on kasvanut 86 %.

Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)

KUVA 5. Fyysinen väkivalta.

Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)

KUVA 6. Henkinen väkivalta.

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

Nuoret ja nuoret aikuiset

Kuva Seppo Aho

Yhä useampi toisen asteen opiskelija kokee terveydentilanteensa huonoksi tai keskinkertaiseksi. 8.- ja 9.-luokkalaisten tilanne on hieman kohentunut, mutta edelleen noin 25 % heistä kokee terveydentilanteensa heikoksi. Läheisen ystävän puute on kuitenkin vähentynyt, ja yhä useammalla nuorella on vähintään yksi läheinen ystävä. Koulukiusaaminen on sekä yläkoulussa että toisella asteella vähäistä. Fyysisen uhan kokemukset ovat vähentyneet 8. ja 9. luokan oppilailta, kun taas lukiolaisilla ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoilla ne ovat lisääntyneet. Etenkin lukiolaisilla kokemukset ovat lisääntyneet melko paljon (kuva 7 seuraavalla sivulla).

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (-2015)

KUVA 7. Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.

Elintavoissa on tapahtunut jonkin verran positiivisia muutoksia. Hengästyttävän liikunnan harrastamisaktiivisuus on lisääntynyt nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa. Ylipainoisuus on vähentynyt, ja koululounaan syöminen lisääntynyt lukuun ottamatta lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoita, joiden keskuudessa tilanne on heikentynyt. Päihteiden käytössä on nähtävillä nuuskan käytön, tupakoinnin ja humalahakuisen juomisen lisääntyminen. Myös laittomien huumeiden kokeilut on lisääntyneet.

Nuorisotyöttömyys ja koulutuksen ulkopuolelle jääneiden määrä (kuva 8) on Haapavedellä alueellisesti alhaisella tasolla. Kuntoutusrahaa saavien 16–19-vuotiaiden määrä on jonkin verran noussut. Nuorisopsykiatrian käynnit 13–17-vuotiailla sekä mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneiden 0–17-vuotiaiden määrä on laskenut. Kuitenkin 18–24-vuotiaiden keskuudessa mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneiden määrä kasvoi.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

KUVA 8. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat.

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

Työikäiset

Kuva Seppo Aho

Työikäisten työkyky on kohentunut. Tästä kertoo esimerkiksi työkyvyttömyyseläkettä saavien määrän lasku ja keskimääräisen eläkkeellesiirtymisiän nousu (kuva 9 seuraavalla sivulla). Sairauspoissaolot ovat kuitenkin jonkin verran lisääntyneet kasvaneen sairauspäivärahaa saaneiden määrän mukaan. Mielensterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneita oli noin 30 %. Erilaisista tapaturmista johtuvat hoitajaksot ovat vähentyneet. Lääkärikäyntejä Haapavedellä tehdään työikäisten keskuudessa verrokkikuntiin, maakuntaan ja koko maahan nähden enemmän.

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä

KUVA 9. Keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä.

Ikäihmiset

Kuva Seppo Aho

Myös ikäihmisten keskuudessa on indikaattoritiedon mukaan nähtävissä toimintakyvyn kohentumista. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitojaksojen määrä on lähtenyt laskuun (kuva 10 seuraavalla sivulla). Koti- ja vapaa-ajan tapaturmia sattui vähemmän, ja psykiatrian

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

laitoshoidon hoitopäivien määrä on laskenut. Avohoidon lääkärikäynneissä on nähtävillä taas nousua. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen määrä on säilynyt ennallaan.

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

KUVA 10. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot.

Pienituloisten ikäihmisten osuus on laskenut, ja täyttä kansaneläkettä sai Haapavedellä 2,4 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Keskimääräiset kokonaiseläkkeet ovat hiljalleen nousseet (kuva 11).

Keskimääräiset kokonaiseläkkeet, omaa eläkettä saavat, eur/kk

KUVA 11. Keskimääräiset kokonaiseläkkeet.

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

HYVINVOINTISUUNNITELMA – ARVIO NYKYTILASTA JA JATKOTOIMENPITEET

Laajassa hyvinvointikertomuksessa valittiin hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2021–2025 neljä painopistealuetta:

1. Kaupungin elinvoimaisuus
2. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi
3. Kokonaisvaltainen hyvinvointi eri ikäryhmissä
4. Osallisuus ja yhteisöllisyys

Hyvinvointisuunnitelmassa esitellään tarkemmat tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot, resurssit sekä arviointimittarit. Hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain hyvinvointiraportin yhteydessä. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet esitellään tarkemmin seuraavilla sivuilla. Samassa yhteydessä on arvioitu tavoitteiden toteutumista.

Ihmeen hyvä

Haapaveden kaupunki, PL 40, 86600 Haapavesi. Kaupungintalo, Tähtelänkuja 1, 86600 Haapavesi. Puhelin 044 7591 300, neuvonta@haapavesi.fi, www.haapavesi.fi

KAUPUNGIN ELINVOIMAISUUS

Haapavesi säilyy elinvoimaisena ja pystyy tarjoamaan hyvinvointia tukevia palveluja.

Kaupunki säilyy elinvoimaisena.

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	AIKATAULU	ARVIOINTIMITTARIT/ TOTEUTUMINEN
Kaupungin talous säilyy hyvässä kunnossa	Pysäytetään velkaantumisen talouden tasapainotusohjelman avulla	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Kaupungin toimialat	Talouden tasapainotusohjelma	Vuosittain	Haapaveden kaupunki: -Lainamäärä/asukas 6448 euroa -Taseen ylijäämä +379/asukas.
Kylät säilyvät elinvoimaisina	Edistetään kylien elinvoimaisuutta ja yhteisöllisyyttä - laaditaan kyläsuunnitelmat - kylillä on toimivat kyläyhdistykset	Elinvoimaiset kylät -hanke Hanketyöntekijä	Hankkeen tarjoamat resurssit	V. 2022–2023	Kyläsuunnitelmien teko aloitettu. Kyläyhdistyksiä 12.
Työllisyyden edistäminen	Turvataan yritysten toimintaedellytykset - yritysmönteisyys - toimitiloja tarjolla yrityksille	Elinkeinopalvelut Kaupunginvaltuusto	Olemassa olevat palvelut	Vuosittain	Yrityksiä perustettiin vuonna 2022 enemmän kuin kertaakaan edellisen kymmenen vuoden aikana. Yritystapaamisia on toteutettu.

	Lisätään osatyökykyisten eri työllisyysmahdollisuuksia - kehitetään yritysyhteistyötä osatyökykyisten työllistämiseksi Ollaan aktiivisesti mukana erilaisissa työllisyys-hankkeissa	Elinkeinopalvelut Työllisyyspalvelut Yritykset Työllisyyspalvelut Kaupunginhallitus	Olemassa olevat resurssit Hankkeiden tarjoamat resurssit	Vuosittain Vuosittain	Kelekka-hanke on kehittänyt yhteistyössä elinkeinopalvelujen kanssa osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksia. 2022 haettiin mukaan Kohtaantoa -hankkeeseen, joka jatkaa tätä kehitystyötä. 2021–2022 toiminnassa ollut 5 hanketta, mitkä linkittyvät työllisyyspalveluihin (Kelekka, Ihimeen digi, Tilke, Virikevieraat ja kylätalkkarit, Tyso). Työttömyysprosentti joulukuussa 2022 8,1. Tammikuussa 2021 työttömyysprosentti oli 13,1.
Laadukkaan opetuksen ja monipuolisten koulutusmahdollisuuksien turvaaminen	Turvataan Jedun kahden koulutuspuoleen, lukion sekä Jokihelmen opiston ja Haapaveden opiston toiminta	Kaupunginhallitus	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Toisen asteen oppilaitosten opiskelijamäärät ovat nousseet.

	Kumppanuuskampusta hyödynnetään kokonaisvaltaisesti, myös markkinoinnissa	Elinkeinopalvelut Sivistyspalvelut Haapaveden opisto Jokihelmen opisto Lukio Jokilaaksojen musiikkiopisto Jedu	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Kumppanuuskampuksen toiminta on ollut koronan vuoksi vähäistä, eli yhteisiä hankkeita ei ole ollut eikä yhteisiä opintoja.
	Elinkeinoelämän ja koulutuksen vuorovaikutus pidetään avoimena ja toimivana: kaupunki, Jedu ja elinkeinoelämä toimivat yhteistyössä	Elinkeinopalvelut Jedu	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Uusia koulutusaloja ja koulutuksia on kehitetty, mm. tuulivoimateollisuuden tarpeisiin.
	Koulutus järjestetään taloudellisesti ja turvallisesti - uusi koulu	Sivistyspalvelut Kaupunginhallitus Kaupunginvaltuusto	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Uusi koulu otettiin käyttöön 1/2022. Uuden yläkoulu/lukion käyttöönotto on parantanut oppilaiden terveyttä ja tuonut turvallisuutta.
	- koulujen tarkastelu oppilasmäärän, talouden ja terveellisten tilojen pohjalta			V. 2022	
				Vuosittain	Kouluverkkoa tarkastellaan vuosittain valtuuston linjaaman opiskelijamäärän pohjalta.

Kaupungin asukasmäärä säilyy ennallaan/lisääntyy.					
TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	AIKATAULU	ARVIOINTIMITTARIT/ TOTEUTUMINEN
Tunnettavuuden sekä pito- ja vetovoiman lisääminen	Aktiivinen kuntamarkkinointi eri kanavia ja verkostoja hyödyntäen	Hallintopalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Kuntamarkkinointia on tehty aktiivisesti esimerkiksi sosiaalisen median kanavissa ja kampanjoilla.
	Asunto- ja tonttitarjonta vastaa kysyntää	Haapa-asunnot Tekninen toimi	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Vapaat asunnot ja tontit selkeästi löydettävissä kaupungin nettisivuilta -> kyllä.
	Pidetään kaupunki vireänä erilaisilla tapahtumilla ja harrastusmahdollisuuksilla	Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Nuorisotoimi Kirjastopalvelut Jokihelmen opisto 3. sektori Seurakunta	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Tapahtumia on järjestetty tasaisesti pitkin vuotta, ja ne ovat tavoittaneet laajasti kuntalaisia.
	Viestitään aktiivisesti ja positiiviseen sävyyn, tehostetaan sosiaalisen median kanavien käyttöä - sometiimi	Kaikki toimialat Sometiimi	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Sometiimi perustettiin alkuvuodesta 2023, sosiaalisen median seuraajamäärät ovat kasvaneet huomasti. Asukasluku 6605 (31.12.2022).

Asumisviihtyvyyden edistäminen	Pyritään uudistamaan asuntokantaa	Haapa-asunnot	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Kolme kiinteistöä on myyty yksityisille, jotka kunnostavat asuntoja. Yhteistyössä Jedun kanssa on uudistettu kymmenkunta asuntoa. Haapa-asuntojen palvelumalli uudistettiin.
	Asuinympäristöjen viihtyvyyteen kiinnitetään huomiota	Tekninen toimi	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Viheraluetyöryhmässä otettu huomioon asuinympäristön viihtyvyys.
	Pidetään huolta asuinympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta	Ympäristöpalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Terveellisyys ja turvallisuus huomioidaan. Kaupungin yleisille uimarannoille laadittu veden valvontatutkimusohjelma.

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN HYVINVOINTI

Tuemme vanhemmuutta sekä lasten ja nuorten hyvän itsetunnon ja pärjäävyyden tunteen vahvistumista. Kiinnitämme erityistä huomiota mielen hyvinvointiin.

Vanhemmuuden ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	AIKATAULU	ARVIOINTIMITTARIT/ TOTEUTUMINEN
Vanhemmuuteen on tarjolla tukea	Säännölliset vanhempainillat kouluilla ja varhaiskasvatuksessa	Sivistyspalvelut Koulut Päiväkodit	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Vanhempainiltoja on pidetty kouluilla ja varhaiskasvatuksessa säännöllisesti.
	Lapset puheeksi -keskustelut 5-vuotiaana sekä 3. ja 7. vuosiluokalla	Sivistyspalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Lapset puheeksi -keskustelut toteutuneet -> kyllä.
	Varhaiskasvatuksessa vasu-keskustelut säännöllisesti	Varhaiskasvatus	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Säännölliset vasukeskustelut toteutuneet -> kyllä.
	Tarjotaan matalan kynnyksen kohtaamispaikkatoimintaa vanhemmille, esim. MLL:n perhekahvilatoiminta	Hyvinvointipalvelut 3. sektori	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	MLL:n perhekahvila toiminut säännöllisesti.

	Järjestetään teemailtoja lasten ja nuorten vanhemmille (esim. talous, ehkäisevä päihdetyö)	Hyvinvointipalvelut Nuorisotoimi 3. sektori	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Teemaillat aloitetaan vuonna 2023.
	Tuodaan nuorisotyötä tutuksi järjestämällä Nuoppari-iltoja vanhemmille	Nuorisotoimi 3. sektori Jelppiverkko Seurakunta	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Ensimmäinen nuoppari-ilta vanhemmille järjestettiin syksyllä 2022.
Vuorovaikutus kodin ja koulun/varhaiskasvatuksen sekä erilaisten palvelujen välillä on sujuvaa	Ongelmatilanteissa (esim. syömishäiriöt) koulun/varhaiskasvatuksen ja kodin yhteistyö on tiivistä	Sivistyspalvelut Koulujen henkilökunta Varhaiskasvatuksen henkilökunta	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Koulun ja varhaiskasvatuksen välillä on pidetty säännöllisesti nivelvaihepalaverit.
	Tehdään tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen ja kaupungin välillä sujuvien palvelupolkujen takaamiseksi	Sivistyspalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	
	Kehitetään koulujen, Haapaveden opiston sekä 3. sektorin välistä yhteistyötä hyvinvoinnin edistämiseksi	Sivistyspalvelut Haapaveden opisto 3. sektori	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Koulujen, Haapaveden opiston ja 3.sektorin välillä ei ole pidetty yhteisiä tapahtumia lähinnä koronan vuoksi.
	Järjestetään nepsy-koulutuksia lasten ja nuorten parissa työskenteleville ammattilaisille (koulu ja varhaiskasvatus)	Sivistyspalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Nepsy-koulutettujen henkilöiden määrä on lisääntynyt kolmesta viiteen.

	Perhekeskustoimintaa kehitetään - laaditaan perhekeskuskäsikirja	LAPE- ja Perhekeskustyöryhmä	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain V. 2022	Perhekeskuskäsikirja laadittu -> kyllä.
Lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen					
TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	AIKATAULU	ARVIOINTIMITTARIT/ TOTEUTUMINEN
Terveellisten elämäntapojen tukeminen	Ohjataan lapsia ja nuoria terveellisten elämäntapojen pariin	Hyvinvointipalvelut Nuorisotoimi 3. sektori Jelppiverkko Seurakunta	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Palautekyselyjä uuden koulun pihan käytöstä ei ole tehty vielä, sillä piha valmistui vasta lokakuussa 2022. Koulussa on lisätty koulupäivän aikana tapahtuvia liikunta-tapahtumia. Lukiossa toimii liikunta-agentit ja BreakPro -ohjelma oppituntiliikunnassa.
	Välituntiliikuntaa kehitetään - mm. uuden koulun piha	Sivistyspalvelut Koulut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	
	Lukiossa järjestetään liikunta-agenttitoimintaa	Sivistyspalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	

	Ehkäisevä päihdetyö lasten ja nuorten parissa on säännöllistä ja tavoitteellista - järjestetään tapahtumia - päihdevalistusta kouluilla ja alakoululta lähtien - Pakka-toiminta Tehdään kauppojen kanssa energijuomalinjaus - sovitaan ikärajoista	EHKÄPÄ-työryhmä Sivistyspalvelut Nuorisotoimi Hyvinvointipalvelut EHKÄPÄ-työryhmä	Olemassa olevat resurssit Olemassa olevat resurssit	Vuosittain Vuosittain	Nuorille järjestettiin ehkäisevän päihdetyön viikolla erilaisia tapahtumia, mm. päihteisiin liittyvä pakuhuone. Päihdevalistusta järjestetty -> kyllä. Pakka-toimintaa jatketaan vuonna 2023. Ei ole toteutunut.
Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen	Jelppiverkko tekee etsivää nuorisotyötä Haapavedellä Kiusaamista ehkäistään ja kiusaamiseen puututaan tehokkaasti	Jelppiverkon työntekijät Sivistyspalvelut Varhaiskasvatuksen henkilökunta Koulujen henkilökunta	Olemassa olevat resurssit Olemassa olevat resurssit	Vuosittain Vuosittain	Etsivällä asiakkaita 53 ja yksilövalmentajalla 18. Kiusaamiseen on puututtu vahvistamalla oppilaskuntien toimintaa ja tukioppilastyötä.

	Lapsilla ja nuorilla on riittävästi luotettavia aikuisia ympärillään sekä keskustelumahdollisuuksia heidän kanssaan - jatketaan v. 2020 hankkeen kautta alkaneen koulunuorisotyön toteuttamista NUPS-hanke - nuorisotyön yhdenvertaistaminen hankekunnissa, alueellinen yhteistyö Matalan kynnyksen harrastamismahdollisuus jokaiselle lapselle ja nuorelle - Harrastamisen Suomen malli	Sivistyspalvelut Nuorisotoimi 3. sektori Seurakunta Hyvinvointilautakunta Nuorisotoimi Hankkeen työntekijä Liikuntapalvelut Nuorisotoimi Sivistyspalvelut 3. sektori Seurakunta Jokihelmen opisto	Olemassa olevat resurssit Hankkeen tarjoamat resurssit, olemassa olevat resurssit Hankkeen tarjoamat resurssit Olemassa olevat resurssit Hankkeen tarjoamat resurssit	Vuosittain V. 2022 Vuosittain	Koulunuorisotyön hanke toteutunut -> kyllä. Nuorisotyön perussuunnitelma laadittu -> kyllä. Harrastamisen Suomen mallissa on toiminut säännöllisesti yli 20 kerhoa. Osallistumisaste perusopetuksessa noin 30 %.
Lasten ja nuorten hyvän itsetunnon sekä pärjäävyyden tunteen edistäminen	Tunnetaitoja opetetaan varhaiskasvatuksesta alkaen	Sivistyspalvelut Varhaiskasvatus	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Tarkasteluvuosina ei ole ollut tunnetaitokoulutuksia, mutta tunnetaidot huomioidaan jokapäiväisessä toiminnassa.

	Positiivinen pedagogiikka	Sivistyspalvelut Koulujen henkilökunta Varhaiskasvatuksen henkilökunta	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Tarkasteluvuosina ei ole ollut positiivisen pedagogiikan koulutuksia, mutta positiivinen pedagogiikka on läsnä jokapäiväisessä toiminnassa.
	Nuorisotoimijat tukevat työssään hyvän itsetunnon kehittymistä ja pärjäävyyden tunteen vahvistumista	Eri toimijat	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	
	Vahvistetaan talousasioista sekä yhteiskunnallisista asioista keskustelua ja niiden opettamista - esim. yrittäjätoiminta	Sivistyspalvelut Koulut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Yrittäjätoimintaan on osallistunut 90 oppilasta/vuosi.
Lasten ja nuorten hyvinvointitietoa seurataan ja siihen reagoidaan tehokkaasti tarvittavilla toimenpiteillä	Kouluterveyskyselyn tulokset käsitellään koulujen johtokunnissa ja vanhempainilloissa sekä hyvinvointilautakunnassa ja HYTE-työryhmässä	Sivistyspalvelut HYTE-työryhmä Hyvinvointilautakunta	Olemassa olevat resurssit	Koulu- terveys- kyselyjen toteutus- vuosina	Kouluterveyskyselyn tulokset on käsitelty hyvinvointiryhmissä.
	Lapsivaikutusten arviointi lapsia ja lapsiperheitä koskevissa päätöksissä	Kaikki toimialat Kaupunginhallitus Kaupunginvaltuusto	Olemassa olevat resurssit	Tarpeen mukaan	Lapsivaikutusten arviointeja on tehty sivistyspalveluissa yksi.

Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus harrastuksiin, kulttuurielämyksiin ja mielekkääseen arkeen.

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	AIKATAULU	ARVIINTIMITTARIT/ TOTEUTUMINEN
Lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksien edistäminen, jokaisella lapsella ja nuorella on vähintään yksi harrastus	Jatketaan Harrastamisen Suomen mallia - harrastuskerhot lasten ja nuorten toiveiden mukaan	Sivistyspalvelut Nuorisotoimi 3. sektori	Hankkeen tarjoamat resurssit	Vuosittain	Harrastamisen Suomen mallissa on toiminut säännöllisesti yli 20 kerhoa. Osallistumisaste perusopetuksessa noin 30 %.
	Tarjotaan monipuolista kerhotoimintaa	3. sektori Seurakunta	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Sekä seurakunnalla että 3. sektorin toimijoilla oli tarjolla erilaisia kerhoja lapsille ja nuorille.
	Järjestetään syksyisin harrastemessut	Liikuntapalvelut Hyvinvointipalvelut Jokihelmen opisto Kirjastopalvelut 3. sektori	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Järjestetään ensimmäisen kerran syksyllä 2023.
	Parannetaan nuorten matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia kaupungin ja yhdistysten välisellä yhteistyöllä ja kuullaan nuorten toiveita - esim. bänditilat	Hyvinvointilautakunta Liikuntapalvelut Nuorisotoimi Jokihelmen opisto 3. sektori	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Monipuolisesti harrastusmahdollisuuksia sekä lapsille että nuorille. Harrastamisaktiivisuus on todella korkea: v. 2021, vähintään kerran viikossa harrastavat: - 4. ja 5.lk: 84,5 % - 8. ja 9.lk: 94,7 % - lukion 1. ja 2.lk: 96,8 %.

	Tarjotaan taiteen perusopetusta	Jokihelmen opisto Jokilaaksojen musiikkiopisto	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Taiteen perusopetuksen oppilasmäärät: Jokilaaksojen musiikkiopisto: 171 Jokihelmen opisto: 443, lisäksi varhaisiän taiteen perusopetuksessa yhteensä 23 oppilasta.
Tarjotaan mielekästä tekemistä nuorille vapaa-aikana	Nuorisotalon aukioloajat ovat mahdollisimman laajat, varmistetaan tilojen terveellisyys	Hyvinvointilautakunta Nuorisotoimi	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Nuopparin kävijämäärä yhteensä 6930.
	- järjestetään 2. asteen opiskelijoille oma ilta - mahdollistetaan nuorille paikka, mihin mennä koulun jälkeen		Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Järjestetty satunnaisesti.
	Järjestetään tapahtumia nuorille, lisätään yhteistyötä tapahtumien järjestämisessä		Nuorisotoimi Kulttuuripalvelut 3. sektori Seurakunta	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain

Jokaisella lapsella ja nuorella on tasapuolinen oikeus kulttuurielämyksiin	Laaditaan kulttuurikasvatussuunnitelma	Kulttuuri- ja hyvinvointi-koordinaattori Työryhmä	Olemassa olevat resurssit	V. 2022	Kulttuurikasvatussuunnitelma laadittu -> kyllä, suunnitelma valmistui keväällä 2023.
	Tarjotaan kulttuurielämyksiä kouluilla ja varhaiskasvatuksessa	Kulttuuripalvelut Sivistyspalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Kulttuuriviikoilla keväällä oli monipuolista ohjelmaa alakouluilla. Yläkoululla esiintyi Ida Elina, lukiolaisille mahdollistettiin osallistuminen teatteriesitykseen. Kesäpelimannit kiersivät kaikilla päiväkodeilla kesällä.
	Järjestetään Lasten ja nuorten kulttuuriviikot keväisin	Kulttuuripalvelut Kirjastopalvelut Jokihelmen opisto Jokilaaksojen musiikkiopisto 3. sektori Seurakunta	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Kulttuuriviikot järjestettiin keväällä 2022. Ohjelmaa oli kattavasti kaiken ikäisille.

KOKONAISVALTAINEN HYVINVOINTI ERI IKÄRYHMISSÄ

Voin hyvin fyysisesti ja psyykkisesti. Koen toimintakykyni hyväksi.

Fyysisen hyvinvoinnin ja terveellisten elämäntapavalintojen edistäminen

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	AIKATAULU	ARVIINTIMITTARIT/ TOTEUTUMINEN
Kuntalaisten fyysisen hyvinvoinnin ja terveellisten elämäntapojen (mm. ravinto, liikunta, uni, päihteet) tukeminen	Järjestetään hyvinvointiluentoja ja -tapahtumia koskien eri aihealueita	Hyvinvointipalvelut Jokihelmen opisto 3. sektori Seurakunta	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Erilaisia hyvinvointiin liittyviä luentoja ja tapahtumia on järjestetty melko paljon eri toimijoiden toimesta.
	Hyvinvointiviikko syksyisin	Eri toimijat	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Hyvinvointiviikko järjestettiin syyskuussa 2022.
	Lähiliikuntapaikkojen saatavuutta edistetään	Liikuntapalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Lähiliikuntapaikkoja saatavilla, käyttöaste n. 90 %.
	Osallistutaan elintapaohjauksen palvelutarjottimen valmisteluun, jotta palvelutarjotin palvelee mahdollisimman hyvin kuntalaisia	Kulttuuri- ja hyvinvointikoordinaattori	Hankkeen tarjoamat resurssit	V. 2022	Kulttuuri- ja hyvinvointikoordinaattori osallistui elintapaohjauksen palvelutarjottimen valmisteluun.

Ehkäisevä päihdetyö on suunnitelmallista, vaikuttavaa ja kaikki ikäryhmät tavoitettavaa	Laaditaan ehkäisevän päihdetyön suunnitelma	EHKÄPÄ-työryhmä	Olemassa olevat resurssit	V. 2023	Suunnitelma laadittu kyllä/ei
	EHKÄPÄ-työryhmä kokoontuu säännöllisesti. Työryhmässä on kaikkien ikäryhmien edustajat.	Kulttuuri- ja hyvinvointikoordinaattori EHKÄPÄ-työryhmä	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	EHKÄPÄ-työryhmä kokoontui säännöllisesti. Työryhmästä puuttuu vielä ikäihmisten edustaja.
	Varataan ehkäisevää päihdetyötä varten budjetti vuosittain	Hyvinvointipalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Ensimmäisen kerran erillinen budjetti varattu vuodelle 2023.
	Huomioidaan ehkäisevässä päihdetyössä myös lasten ja nuorten vanhemmat esim. teemailtojen kautta	EHKÄPÄ-työryhmä	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Teemaillat aloitetaan vuonna 2023.
	Hyödynnetään EHYT ry:n tarjoamia koulutuksia ja materiaaleja	EHKÄPÄ-työryhmä	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Koulutuksia ei ole vielä toteutettu. Materiaaleja tilataan.
Psyykkisen hyvinvoinnin edistäminen					
TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	AIKATAULU	ARVIOINTIMITTARIT/ TOTEUTUMINEN
Monipuolisten harrastusmahdollisuuksien edistäminen	Turvataan monipuoliset kansalaisopistopalvelut	Kaupunginvaltuusto Jokihelmen opisto	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Kursseja 211 kpl, brutto-opiskelijoita 3947 henkilöä, netto-opiskelijoita 901 henkilöä.

	Kulttuuri- ja liikuntaharrastuksia on tarjolla monipuolisesti eri ikäryhmille	Liikuntapalvelut Jokihelmen opisto Jokilaaksojen musiikkiopisto 3. sektori	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Haapavedellä voi harrastaa monipuolisesti sekä liikuntaa että kulttuuria.
	Musiikkiopiston opintojen turvaaminen	Kaupunginhallitus Jokilaakson musiikkiopisto	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Musiikkiopiston järjestämässä opetuksessa oli mukana 171 lasta ja nuorta vuonna 2022.
	Edistetään luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia	Liikuntapalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Luontoliikuntapaikkoja on taajama-alueilla ja kylillä, mutta ei ihan keskustan läheisyydessä.
Monipuolisten kirjastopalvelujen turvaaminen	Pidetään kirjaston aukioloajat ja kirjastoauton reitit mahdollisimman laajoina	Kirjastopalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Aukiolotunnit: yhteensä 3 431,30 tuntia, joista henkilökunta paikalla 100 %.
	Järjestetään kirjastolla erilaisia tapahtumia	Kirjastopalvelut 3. sektori	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Kävijämäärät: fyysiset käynnit 41 247, verkkokäynnit 22 354. Kokonaislainaus: 123 937 (josta kirjastoauto 35 205). Erilaisia tapahtumia yhteensä 58. Kirjojen lainamäärä: 106 018.

	Tuodaan esille lukemisen merkitystä psyykkiselle hyvinvoinnille	Kirjastopalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Kirjavinkkausten määrä: 20, kirjailijavierailijoita 17.
	Hyödynnetään kirjaston lukusalia kulttuurielämysten tarjoamisessa	Kulttuuripalvelut Kirjastopalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Näyttelyiden määrä 6.
Kulttuuritoiminta on suunnitelmallista, monipuolista ja kaikki ikä- ja kohderyhmät huomioivaa ja tavoitettavaa	Laaditaan kulttuurisuunnitelma ohjaamaan toteutettavaa kulttuuritoimintaa Tarjotaan aktiivisesti erilaisia kulttuuritapahtumia, myös matalan kynnyksen tapahtumia kaikille	Kulttuuri- ja hyvinvointikoordinaattori Perustettava työryhmä Kulttuuripalvelut 3. sektori Seurakunta Jokihelmen opisto	Olemassa olevat resurssit Olemassa olevat resurssit	V. 2023 Vuosittain	Suunnitelma laadittu kyllä/ei Haapavedellä on järjestetty monipuolisesti tapahtumia eri toimijoiden toimesta. Pääsääntöisesti ihmiset ovat lähteneet hyvin liikkeelle tapahtumiin, mutta koronan vaikutukset näkyvät vielä monissa kulttuuri-tapahtumissa aiempaa vähäisempinä kävijämäärinä.

	Kehitetään Kulttuurikeskus Kirnun toimintaa	Kulttuuripalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Kulttuurikeskus Kirnun käyttö on vielä melko vähäistä, tilaa pyritään markkinoimaan paremmin vuonna 2023, ja tarkoitus on järjestää myös kaupungin omia tapahtumia enemmän Kirnun tiloissa.
Työkyvyn ja työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen					
TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	AIKATAULU	ARVIOINTIMITTARIT/ TOTEUTUMINEN
Työhyvinvoinnin edistäminen ja työkyvyn ylläpitäminen	Varhaisen puuttumisen malli (Haapaveden kaupunki) Säännölliset henkilöstöinfot (Haapaveden kaupunki) Henkilöstön koulutussuunnitelma (Haapaveden kaupunki) Liikuntaneuvontaa tarjolla sitä tarvitseville	Esimiehet Työyhteisö Esimiehet Työyhteisö Hallintopalvelut Liikuntapalvelut	Olemassa olevat resurssit Olemassa olevat resurssit Olemassa olevat resurssit Olemassa olevat resurssit	Vuosittain Säännöllisesti Vuosittain Vuosittain	Käytössä varhaisen puuttumisen malli -> kyllä. Henkilöstöinfojen toteutuminen -> yhteensä 5 kertaa v. 2022 Koulutuspäivien määrä 885, joista työllisyysvakuutusrahaston koulutuskorvaukseen oikeuttavia 405 päivää. Liikuntaneuvontaa saatavilla -> ei, asia on selvittelyssä

	Järjestetään työhyvinvointia edistäviä tapahtumia ja luentoja	Esimiehet Työyhteisö	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Kaupungin henkilökunnalle TYHY-päivät työyksiköittäin, lisäksi käytössä Smartum ja työsuuhdepolkupyörät.
Työttömien hyvinvoinnin ja työllistymisen edistäminen	Kehitetään työttömien sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa tehtävää yhteistyötä	Työllisyyspalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Olemassa olleita yhteistyökuvioita muuttunut Pohteen ja tiheidän henkilö- vaihdosten myötä. Aloitetaan 2023 uudestaan yhteistyön suunnittelu.
	Palveluohjaus ja asiakkaan tukena kulkeminen sekä tarpeen mukaisen verkoston kasaaminen asiakkaan tilanteen edistämiseksi	Työllisyyspalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	
Ikäihmisten toimintakyvyn ja mielekkään arjen edistäminen, vapaa-ajan tapaturmien ennaltaehkäiseminen					
TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	AIKATAULU	ARVIINTIMITTARIT/ TOTEUTUMINEN
Mahdollistetaan ikäihmisten kotona asuminen mahdollisimman pitkään	Tehdään tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveyspalvelu Helmen ja 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueen kanssa Tuetaan omaishoitajia mm. vertaistukitoiminnalla (MeijänTupa -hanke)	Kaikki toimialat Keskipisteen Omaishoitajien hallinnoima MeijänTupa -hanke	Olemassa olevat resurssit Hankkeen tarjoamat resurssit	Vuosittain V. 2022–2023	Yhteistyötä on tehty tiiviisti Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa. Meijän Tupa -hanke aloitti toimintansa keväällä 2023.

	Kylätalkkari-toiminta	Työllisyyspalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Palveluun rekisteröitynyt yhteensä 105 käyttäjää, vuosittainen asiakasmäärä 60–65 kotitaloutta. Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä: 86,5 % (v. 2021).
Edistetään ikäihmisten toimintakykyä, ennaltaehkäistään vapaa-ajan tapaturmien syntymistä	Tarjotaan matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia, esim. liikuntaryhmät	Liikuntapalvelut 3. sektori Jokihelmen opisto	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Erilaisia liikuntaryhmiä on tarjolla eri toimijoiden puolelta.
	Senioripassi - 65-vuotiaasta ylöspäin alennettu vuosimaksu uimahalliin ja kuntosalille	Liikuntapalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Vuonna 2022 lunastettu 87 senioripassia.
	Esteettömyys kunnan toimintapisteissä	Kaikki toimialat	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Esteettömyys huomioidaan.
	Ikäihmiset huomioivat ulkoilureitit, esim. penkkejä reitin varrella	Tekninen toimi	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Esteettömiä ja levähdyspaikkoja tarjoavia reittejä löytyy kunnasta -> kyllä.

Ikäihmisten mielekkään arjen mahdollistaminen	Tarjotaan matalan kynnyksen kulttuuripalveluja ikäihmisille - monipuolisesti ikäihmisille suunnattuja tapahtumia - museon lainattavien muistelulaukkujen kokoaminen - selvittää hoivamuusikkotoiminnan aloittamista	Kulttuuripalvelut 3. sektori Seurakunta Jokihelmen opisto Kulttuuripalvelut Museohanke Kulttuuripalvelut	Olemassa olevat resurssit Hankkeen tarjoamat resurssit Olemassa olevat resurssit	Vuosittain V. 2022 V. 2024	Ikäihmisille on järjestetty aktiivisesti toimintaa eri toimijoiden järjestämänä. Muistelulaukut koottu -> kyllä. Hoivamuusikkotoiminta käynnistyy kyllä/ei

OSALLISUUS JA YHTEISÖLLISYYS

Pääsen vaikuttamaan minulle tärkeisiin asioihin. Meiltä löytyy me-henkeä.

Osallisuuden edistäminen eri ikä- ja kohderyhmissä

TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	AIKATAULU	ARVIOINTIMITTARIT/ TOTEUTUMINEN
Vahvistetaan kuntalaisten osallisuusmahdollisuuksia kaupungin toiminnassa ja toiminnan kehittämisessä	Erilaiset kyselyt ja pika-gallupit asukkaille	Kaikki toimialat	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Erilaisia kyselyitä ja pika-gallupeita on järjestetty useampia, vastausaktiivisuus on vaihdellut.
	Kehitetään palautteenantokanavia	Hallintopalvelut Kunta Akkuna -hanke	Olemassa olevat resurssit, hankkeen tarjoamat resurssit	Vuosittain	Palautteenantokanavia löytyy -> kyllä.
	Kuntalaisfoorumi, kuntalaisillat	Johtoryhmä	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Kuntalaisfoorumi järjestetty -> kyllä (uudella koululla 6/2022).
	Osallistava budjetointi	Kaupunginhallitus Kaupunginvaltuusto	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Osallistavaa budjetointia toteutettu -> ei.

	Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnit merkittävässä ja kuntalaisten palveluja koskeissa päätöksissä	Kaikki toimialat Kaupunginhallitus Kaupunginvaltuusto	Ennakkovaikutusten arviointi (EVA)	Vuosittain	Tehtyjen päätösten ennakoarvioiden määrä -> 0 (YVA-menettelyt osana kaavoituspäätöksiä toteutuu).
Kylien ja kyläläisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen	Järjestetään tapahtumia kylillä Tarjotaan harrastusmahdollisuuksia kylillä Perustetaan kyläneuvosto Kirjastoauto tarjoaa kirjastopalveluja sivukylillä	Kyläyhdistykset Kulttuuripalvelut Elinvoimaiset kylät -hanke Jokihelmen opisto 3. sektori Liikuntapalvelut Elinvoimaiset kylät -hanke Kirjastopalvelut	Olemassa olevat resurssit, hankkeen tarjoamat resurssit Olemassa olevat resurssit Hankkeen tarjoamat resurssit Olemassa olevat resurssit	Vuosittain Elinvoimaiset kylät- hanke v. 2023 Vuosittain V. 2023 Vuosittain	Kylillä järjestettyjä tapahtumia oli v. 2022 noin 30. Jokihelmen opisto on järjestänyt kursseja myös sivukylillä. Kyläneuvosto perustettu kylillä/ei Kirjastoauton kiertoviikot/vuosi: arviolta 47.
Ikäihmisten sekä erityisryhmien osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen	Vanhus- ja vammaisneuvoston roolin vahvistaminen: - aloitteet ja lausunnot - jalkautuminen kyliin - toiminnan kehittäminen	Vanhus- ja vammaisneuvosto Kulttuuri- ja hyvinvointi-koordinaattori	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Vanhus- ja vammaisneuvoston kokoontui v. 2022 muutaman kerran. Kylävierailut toteutuneet -> kyllä.

	Varmistetaan, että tieto tavoittaa myös ikäihmiset - kuntatiedote	Hallintopalvelut	Määräraha varataan talousarvioon	Vuosittain	Kuntatiedoteasiaa selvitetään.
Lasten ja nuorten osallisuuden edistäminen, syrjäytymisen ehkäisy	Nuorisovaltuuston roolia vahvistetaan: - jäsenet valitaan vaaleilla - hyvinvointilautakunta tapaa nuorisovaltuuston vuosittain - nuorten jättämät aloitteet käsitellään - nuorisovaltuuston edustaja mukana kaupunginvaltuustossa, hyvinvointilautakunnassa, LAPE- ja perhekeskustyöryhmässä sekä kasvatus- ja koulutuslautakunnassa Nuoria kuullaan heitä koskevista asioista - Nuorten Piirtämä Polku -hanke (NuPiPo)	Nuorisotoimi Hyvinvointilautakunta	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Nuorisovaltuuston kokoontui 5 kertaa v. 2022. Yhteiskokous hyvinvointilautakunnan kanssa toteutunut -> ei. Nuorisovaltuuston edustajat em. ryhmissä -> kyllä (lukuun ottamatta LAPE- ja Perhekeskustyöryhmää).
		Hankkeen työntekijät	Hankkeen tarjoamat resurssit	V. 2022	Nuorten työryhmän kokouksia toteutui yhteensä 10, ja alueelliseen kyselyyn vastasi 300 nuorta. Suunniteltu infovihko alueen nuorisotoimijoille toteutui suunnitellusti.

	Nuorille suunnattuja tapahtumia pyritään järjestämään säännöllisesti ja nuoria otetaan mukaan tapahtumien suunnitteluun	Nuorisotoimi Seurakunta 3. sektori	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Nuorten tapahtumien määrä n. 10, nuorten osallistuminen tapahtuma-suunnitteluun toteutunut -> kyllä.
	Jokaisella koululla toimii oppilaskunta	Sivistyspalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Koulujen oppilaskunnat kokoontuvat vuosittain 2–6 kertaa.
	Koulujen opetussuunnitelma tukee osallisuutta ja yhteisöllisyyttä	Sivistyspalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- ja luokkayhteisöä v. 2021: - 4. ja 5.lk: 3,7 % - 8. ja 9.lk: 18,6 % - lukion 1. ja 2.lk: 12,7 %.
	Kannustetaan perheitä osallistumaan varhaiskasvatukseen	Sivistyspalvelut	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Vanhemmat ovat osallistuneet varhaiskasvatuksen tapahtumiin aktiivisesti.

Yhteisöllisyyden ja sosiaalisten verkostojen lisääminen					
TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	AIKATAULU	ARVIOINTIMITTARIT/ TOTEUTUMINEN
Haapavedeltä löytyy matalan kynnyksen kohtaamispaikka, jossa asukkaat voivat kokoontua	Tarjotaan tila, jota voidaan käyttää ”kaupungin yhteisenä olohuoneena”	Hyvinvointipalvelut	Määrärahan varaaminen talousarvioon	Tila käyttöön v. 2023	Tila otettu käyttöön kyllä/ei
Yhdistysten ja järjestöjen toiminnan tukeminen ja mahdollistaminen	Tarjotaan yhdistyksille ja järjestöille maksuton yhdistystila	Hyvinvointipalvelut	Määrärahan varaaminen talousarvioon	Tila käyttöön v. 2023	Tila otettu käyttöön kyllä/ei
	Järjestetään säännöllisesti kaupungin ja kolmannen sektorin yhteisiä iltoja kaupungin toimesta	Kulttuuri- ja hyvinvointi-koordinaattori	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Järjestöiltojen pidettiin yhteensä kolme. Lisäksi erillisenä tapahtumana järjestettiin vapaaehtoisten ilta.
	Tiedotetaan järjestöjä ja yhdistyksiä ajankohtaisista asioista järjestökirjeen kautta	Kulttuuri- ja hyvinvointi-koordinaattori	Olemassa olevat resurssit	Vuosittain	Vuonna 2022 lähetettiin seitsemän järjestökirjetä.

	Avustetaan järjestöjä ja yhdistyksiä näkyvyyden saamisessa: esitellään säännöllisesti Haapavedellä toimivia yhdistyksiä ja järjestöjä kaupungin sosiaalisen median kanavilla Jaetaan vuosittain järjestöavustuksia Tuetaan yhdistyksiä Leader-rahoituksella toteutettavissa hankkeissa toimimalla myönnettyjen Leader-hankkeiden lainarahoittajana	Sometiimi Kulttuuri- ja hyvinvointi-koordinaattori Kaupunginhallitus Kaupunginhallitus	Olemassa olevat resurssit Määräraha vuosittain järjestöavustuksia varten Olemassa olevat resurssit	Vuosittain Vuosittain Tarvittaessa	Yhdistysesittelyjen mahdollisuutta on tarjottu yhdistyksille, mutta kiinnostuneita yhdistyksiä ei ole vielä ollut. Järjestöavustusten määrä 100 000 €/vuosi. Kaupungin omarahoitusosuuksia ja väliaikaisrahoitusmalleja on käytössä.
Ikäihmisten yksinäisyyden torjuminen	Tarjotaan mielekästä kerhotoimintaa Järjestetään ikäpolvia yhdistäviä tapahtumia ja kohtaamisia	3. sektori Seurakunta Kulttuuripalvelut Kirjastopalvelut Jokihelmen opisto 3. sektori Seurakunta	Olemassa olevat resurssit Olemassa olevat resurssit	Vuosittain Vuosittain	Kerhotoimintaa on tarjolla ikäihmisille. Haapavedellä on järjestetty kaikille sopivia tapahtumia, jossa ikäpolvet ovat kohdanneet toisiaan.

Digitaalisten valmiuksien edistäminen					
TAVOITE	TOIMENPITEET	VASTUUTAHO	RESURSSIT	AIKATAULU	ARVIOINTIMITTARIT/ TOTEUTUMINEN
Kuntalaisten digivalmiudet lisääntyvät	Tarjotaan matalan kynnyksen digitukea ja -neuvontaa Kansalaisopiston tarjoamat tietotekniikkakurssit	Kirjastopalvelut Ihimeen Digi-hanke Jokihelmen opisto	Olemassa olevat resurssit Hankkeen tarjoamat resurssit Olemassa olevat resurssit	Vuosittain Ihimeen Digi: v. 2022–2023 Tarpeiden ja toiveiden mukaan	Hanke on tarjonnut yksilöllistä digitukea ja -neuvontaa. Hankkeessa on käsitelty myös erilaisten tapahtumien kautta: -mediakasvatusta -disinformaatiota ja medialukutaitoa -somekäyttäytymistä -digipeliriippuvuutta -tietosuojaa. Hanke on tavoittanut yli 200 nuorta, työtöntä työnhakijaa sekä kaupungin työntekijää. Tietotekniikkakurssit järjestettiin v. 2022 Meri-Pohjolan hankkeiden toimesta verkkokoulutuksina.

	Henkilökohtaisten digitaalisten laitteiden käyttöönotto yläkoululla	Sivistyspalvelut	Määräraha varataan talousarvioon	v. 2022–2024	Yläkoulun 7-luokkalaisille on hankittu lukuvuodelle 2022–2023 henkilökohtainen läppäri lainaksi.
	Lisätään digitaalisten laitteiden määrää alakouluilla ja varhaiskasvatuksessa	Sivistyspalvelut	Määräraha varataan talousarvioon	V. 2022–2024	Digitaalisia laitteita on yhteensä alakouluilla ja varhaiskasvatuksessa noin 400. Laitemäärän kasvattamiseen on panostettu erityisesti yläkoululla ja varhaiskasvatuksessa.
	Valokuituverkko kattavasti kaupungin asukkaiden käytettävissä	Kaupunginhallitus	Määräraha varataan talousarvioon	Aloitus v. 2023	Valokuituverkon kattavuus
	Lisätään sähköisten palveluiden määrää ja saatavuutta	Kaikki toimialat Kunta Akkuna-hanke	Hankkeen tarjoamat resurssit	2021–2023	Kunta Akkunan myötä sähköisten palvelujen määrää on saatu lisättyä.

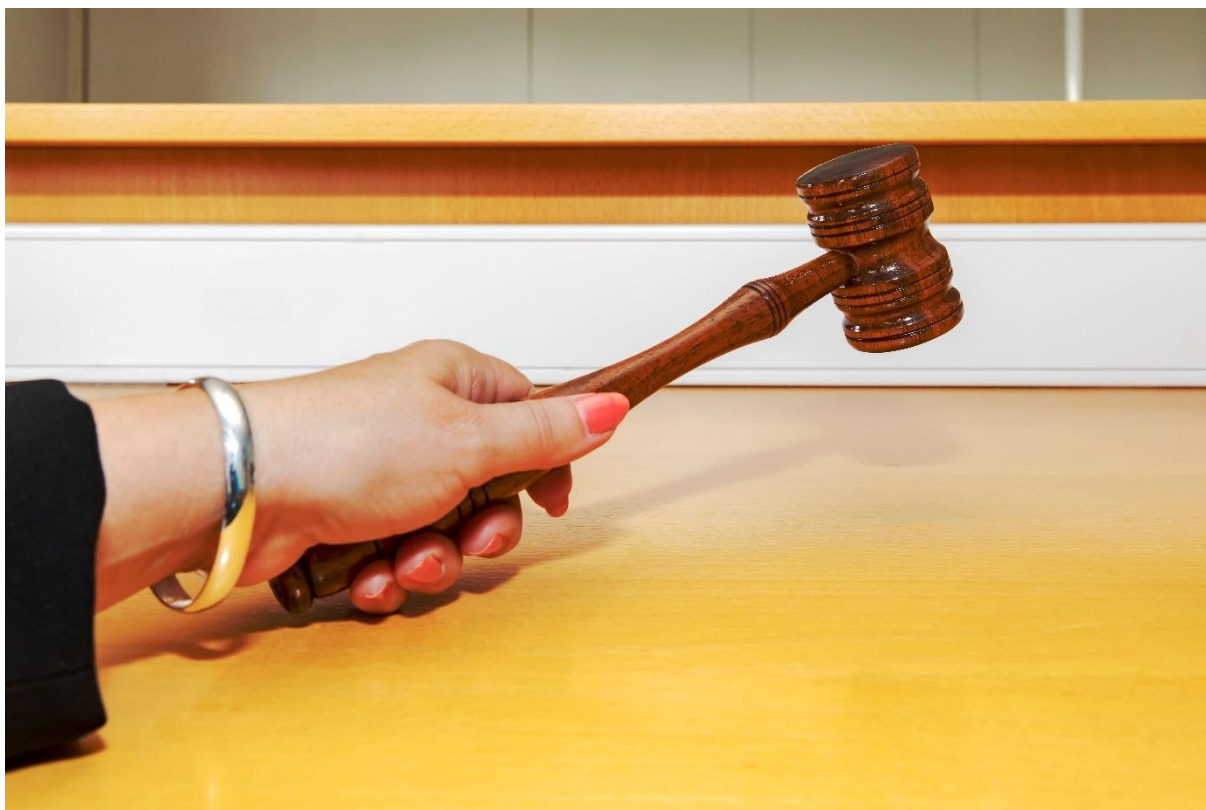
YHTEENVETO

Haapavedellä on tehty paljon erilaisia toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Indikaattoritiedon perusteella erityisen tärkeäksi nousee perheiden hyvinvoinnin ja vanhemmuuden tukeminen. Yhä useampi lapsi kokee sekä henkistä että fyysistä väkivaltaa omien vanhempiensa tai huolta pitävien aikuisten suunnalta. Erityisen huolestuttavaa on 4. ja 5. luokan oppilaiden kouluterveyskyselyn tulokset, joissa on nähtävillä heikennystä niin elämään tyytyväisyydessä, koetussa terveydentilassa, mielialassa kuin elintavoissakin. Nuorten keskuudessa taas on näkyvässä lisääntynyt päihteiden käyttö.

Hyvinvointisuunnitelmaa ei ole tarpeellista tässä vaiheessa päivittää, sillä suunnitelmaan on kirjattu tavoitteet ja toimenpiteet muun muassa vanhemmuuden tukemiseksi ja mielekkään vapaa-ajan varmistamiseksi sekä lapsille että nuorille. Kouluterveyskysely toteutetaan seuraavan kerran tänä vuonna. Näiden tulosten perusteella hyvinvointisuunnitelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa ensi keväänä.

VALTUUSTOKÄSITTELY

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2021–2022 on hyväksytty hyvinvointilautakunnassa 9.5.2023, kaupunginhallituksessa 22.5.2023 ja kaupunginvaltuustossa 13.6.2023.

Kuva Seppo Aho

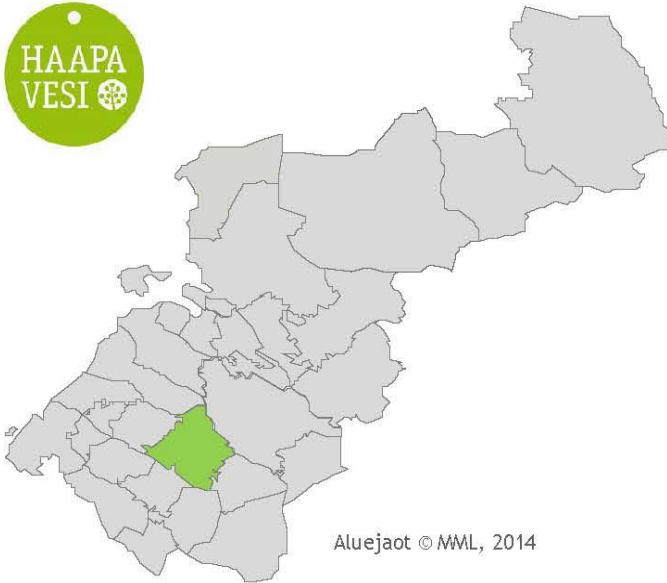
LÄHTEET

Kuntalaki 410/2015, <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150410>.

Terveysturvolaaki 1326/2010, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>.

Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi, <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/index>.

Liite 1: Hyvinvoinnin kuntakortti Haapavesi

Aluejaot © MML, 2014

Kunnan tiedot

Haapavesi / Pohjois- Pohjanmaa	
Asukasluku 31.12.2022	6605 / 416 543
Väestöennuste 2030	5 851 / 418 307
Ikärakenne 2018 (% väestöstä)	
• 0–15-vuotiaita	Vuonna 2022: 20,8 / 19,4 % Muutos vuoteen 2030: -2,5 %
• 16–64-vuotiaita	Vuonna 2022: 54,0 / 59,7 % Muutos vuoteen 2030: - 1,8 %
• 65 v. täyttäneitä	Vuonna 2022: 25,3 / 20,9 % Muutos vuoteen 2030: + 4,2 %
Koulutustasomittain 2021	302,4 / 390,2
Väestöllinen huoltosuhde 2022	79,9 / 63,7
Taloudellinen huoltosuhde 2021	162,6 / 144,5

Erityispiirteet

Haapavesi on alueellaan poikkeuksellinen luonnoiltaan. Pelkästään korkeuserot tekevät luonnosta omaleimaisen. Haapavesi on historiastaan tunnettu koulutuskaupunki. Paikkakunta tunnetaan lisäksi värikkäiden persoonien, suksentekijöiden ja kanteleenrakentajien pitäjänä. Haapaveden kaupungilla on pitkät perinteet elinkeinoelämän kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Haapavedellä on monipuolisesti tarjolla sekä koulutus- että vapaa-ajanviettomahdollisuuksia. Tunnetuin tapahtuma on joka kesä järjestettävä Haapavesi Folk Music Festival.

Hyvinvoinnin strategiset kärjet ja painopistealueet

Kaupunkistrategia 2023-2025: Elinvoimainen Haapavesi ; Hyvinvoiva Haapavesi ; Sivistyskaupunki ; Elinkeinoelämän kanssa tehtävä yhteistyö ; Positiivisuus

Hyvinvointisuunnitelman painopistealueet 2021-2025: 1. Kaupungin elinvoimaisuus 2. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi 3. Kokonaisvaltainen hyvinvointi eri ikäryhmissä 4. Osallisuus ja yhteisöllisyys

Asuminen, ympäristö, turvallisuus

- 1 hengen asuntokunnat: 41,1/44,1 %
- Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat: 1,7/1,5 %
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65+ v: 477,4/403,5 per 10 000 vast. ikäistä

Ihmissuhteet ja osallisuus

- Hyvä keskusteluuyhteys vanhempien kanssa, 4.–5.lk: 52,4/59,9 %
- Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa: 56,1/53,5 %
- Kunnassa osallisuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelma tmv.: Ei

Säännölliset järjestöillat kaupungin ja yhdistysten/järjestöjen välillä. Asukkaat voivat osallistua toiminnan kehittämiseen mm. erilaisten kyselyjen ja pika-gallupien kautta.

Vapaa-aika

- Kirjaston kokonaislainaukset 16.98/14.93 per asukas

Haapavedellä on erinomaiset harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet. Haapaveden kulttuurilämällä on pitkät perinteet. Yksi suurimmista tapahtumista on perinteiset Haapavesi Folk Music Festivaalit. Haapavedellä toimii useita aktiivisia yhdistyksiä ja järjestöjä.

Haapavedellä toimivat myös Jokihelmen opisto ja Jokilaaksojen musiikkiopisto.

Oppiminen, työ, toiminta

- Pitää koulunkäynnistä, 4–5.lk: 74,4/77,9 %
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat: 5,7/6,4 %
- Työttömät 2022: 8,1/10 % työvoimasta
- Nuorisotyöttömät 2022: 9,8/13,9 %
- Pitkäaikaistyöttömät 2022: 22,2/34,8 % työttömistä
- Työpaikkaomavaraisuus: 103,8/98,9

Haapaveden työllisyystilanne on todella hyvä.

Taloudellinen toimeentulo

- Lasten pienituloisuusaste: 15,1/13,3
- Kiinnostavat harrastukset liian kalliita, 8.–9.lk: 20,2/22,3 %
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-v.: 0,8/1,7 %
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-v.: 10,1/7,8 %
- Toimeentulotukea saaneet 65 v. täyttäneet: 1,5/1,5 %

Tiukka taloustilanne vaikuttaa kaupungin toiminnan kehittämiseen, mutta tarvittavat palvelut on pystytty turvaamaan tästä huolimatta.

Terveys, mielen hyvinvointi

- Kokee terveytensä keskitasoiseksi tai huonommaksi, 4.–5.lk: 11,4/9,8 %
- Sairastavuusindeksi (THL, ikävakioitu): 130,7/ 120,8
- Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-v.: 1,4/1,5 %

Elintavat

Yläkouluikäiset:

- Nukkuu arkisin alle 8 h: 25,2/37,9 %
- Ylipaino: 12,4/ 16,6 %
- Hyväksyvä asenne: Huumeet 9,6/8,1 %, humalaan juominen 26,3/20,6 %, nuuska 24,1/24,6 %

Toimiva arki

Lapset, lapsiperheet, nuoret:

Lapsiperheiden palvelut lähellä, monipuoliset harrastusmahdollisuudet, turvallinen kasvuympäristö, monipuoliset 2. asteen koulutusmahdollisuudet.

Työikäiset:

Hyvä työllisyystilanne, monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet.

Ikäihmiset:

- Yksinasuvat 75 v. täyttäneet.: 50,4/ 53,7 %

Turvallinen ympäristö, palvelut lähellä, aktiivinen yhdistystoiminta.

Palvelut

Kunnan terveydenedistämiski-aktiivisuus (TEA):

Parannettavaa:

- Kuntajohto: 57/79
- Liikunta: 59/72
- Perusopetus: 54/64
- Perusterveydenhuolto: 53/70
- Kulttuuripalvelut: 30/66

Keskeiset hyvinvoinnin vahvuudet ja haasteet

Talous ja elinvoima: *Vahvuudet:* Virkeä elinkeinoelämä, aktiivinen yritystoiminta, hyvä työllisyystilanne, koulutustason nousu. *Haasteet:* Väestön ikääntyminen, asukasmäärän lasku, lainakannan nousu. **Lapset, varhaisnuoret ja lapsi-perheet:** *Vahvuudet:* Jokaisella lapsella vähintään yksi hyvä ystävä, harrastusaktiivisuus hyvä. *Haasteet:* Perheiden hyvinvointi, fyysisen ja henkisen väkivallan lisääntyminen, elintavat. **Nuoret ja nuoret aikuiset:** *Vahvuudet:* Nuorisotyöttömyys vähäistä, koulutuksen ulkopuolelle jääneitä vähän, koulukiusaamista ei juurikaan esiinny. *Haasteet:* Päihteiden käytön lisääntyminen, 2. asteen opiskelijoiden fyysisen uhan kokemukset lisääntyneet. **Työikäiset:** *Vahvuudet:* Hyvä työllisyystilanne, eläkkeellesiirtymisiän nousun myötä työurien pidentyminen. *Haasteet:* Mielenterveysongelmien vaikutus työkykyyn, runsaasti lääkärikäyntejä. **Ikäihmiset:** *Vahvuudet:* Aktiiviset ikäihmiset, kaatumisiin ja putoamisiin liittyneet hoitojaksot vähentyneet. *Haasteet:* Yksinäisyys.

Hyvinvointitavoitteet 2021–2025

Talous ja elinvoima: Kaupunki säilyy elinvoimaisena, kaupungin asukasmäärä säilyy ennallaan/lisääntyy. **Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, nuoret ja nuoret aikuiset:** Vanhemmuuden ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen, lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen, jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus harrastuksiin, kulttuurielämyksiin ja mielekkääseen arkeen. **Työikäiset:** Fyysisen hyvinvoinnin ja terveellisten elämäntapavalintojen edistäminen, psyykkisen hyvinvoinnin edistäminen, työkyvyn ja työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen. **Ikäihmiset:** Ikäihmisten toimintakyvyn ja mielekkään arjen edistäminen, vapaa-ajan tapaturmien ennaltaehkäiseminen. **Osallisuus:** Osallisuuden edistäminen eri ikä- ja kohderyhmissä, yhteisöllisyyden ja sosiaalisten verkostojen lisääminen, digitaalisten valmiuksien edistäminen.

Lisätietoa:

Kaupungin hyvinvointikertomus: www.haapavesi.fi/hallinto
Kaupunginjohtaja Kimmo Hinno, p. 044 759 1307,
Hyvinvoinnin yhdyshenkilö Suvi Haikola, p. 044 759 1248
[Sähköposti: suvi.haikola@haapavesi.fi](mailto:suvi.haikola@haapavesi.fi)